

130. Guldrupe kyrka.

Utom de här behandlade fyra Guldrupe-inskrifterna (G 126–129) iakttog P. A. Säve vid sitt besök år 1850 några smärre, nu försvunna ristningar på olika ställen i putsen. Sålunda framhåller han i sin reseberättelse år 1850 (ATA), att Ave Maria »jemte dåliga teckningar af Run-alphabetet, namn, m. m., stå på flera ställen, mer eller mindre tydligt, ritade på tornkammarens väggar». I *Gutniska urkunder* anmärkes (s. 43, vid nr 79), att »i tornrummet» finnes — förutom G 127 — »Ave Maria och runraden på flere ställen.»

Dessutom har P. A. Säve i norra tornbågsstödet puts iakttagit de fem första runorna i runraden. Deras plats var »5 Tum längre ned under» G 128, och runorna »tyckas vara en oredig början af Run-alphabetet»; se fig. 104: 1. Denna ristning upptages i *Gutniska urkunder* som nr 78: »Ett litet stycke under föregående [= S 77, G 128] stå . . . 5 mynder, som till formen stå på öfvergång mellan runor och munkstil . . . utgörande början till runraden.»

Slutligen har P. A. Säve i reseberättelsen år 1864 (ATA), s. 284, avritat ytterligare några »Run-ritningar i kalk-rappningen å södra väggen» (se fig. 104: 2). Säve läser där fyra runföljder under varandra: **maria, oul, keredunmen, liga • ker • lak • nils**. I »s^a smygen af v^a dⁿ» har en yxa tecknats; under denna läser Säve runorna **ukni**, vilket han förmodar vara felristat »för **uksi**», 'yxa' eller, lästa från höger till vänster, **ikup**, 'Jakob' (se fig. 104: 3).

131. Guldrupe kyrka.

Pl. 77.

Litteratur: O. v. Friesen, Anteckningar 1924 (UUB); E. Bohrn, Guldrupe kyrkas tornhuv (i: Fornvännen 1938), s. 161 f.; J. Roosval, Kronologi och metrologi på Guldrupe kyrka (i: Fornvännen 1938), s. 273 f., s. 280; Sveriges kyrkor: Gotland Bd 4: 3 (1952), s. 354.

Äldre avbildning: E. Bohrn, teckningar (i a. a. s. 162).

På olika ställen i tornspirans trävirke finnas runristningar och enstaka runor. De såvitt känt tidigaste uppgifterna om några av dessa ristningar ha lämnats av E. Lundmark till O. v. Friesen (se Anteckningar 1924, UUB). Inskrifterna ha senare (år 1936) undersökts av E. Bohrn i samband med hans ingående beskrivning av Guldrupe tornhuvs konstruktion.

Ristningarna finnas på hjärtstockens södra sida (*a*), på stödbockskonstruktionens nordvästra hörnstolpe (*b*), på den nordöstra hörnstolpen (*c*) och på den sydöstra (*d*). På den sydöstra och den sydvästra hörnstolpen finnas också de två ristningarna *e* och *f*. Ristningarna *a–d* äro kraftigt ristade; redskapet har tydligen varit ett håljärn. Däremot äro ristningarna *e* och *f* mycket smala och grunda, av allt att döma rispade med en kniv.

a. Ristning på hjärtstockens södra sida, nära stockens bas. Ristningens längd är 46 cm. Runornas storlek är 22–24 cm. Inskriften läses nedifrån och uppåt. Omedelbart nedanför den första runan står, ristat på samma sätt som runorna, ett bomärkeliknande tecken; dess övre hälft är ristat i hjärtstocken, dess nedre i den bärande stocken. (Något bomärke av det slag, som här har ristats, är icke känt från Guldrupe.)

Inskrift:

supr

»Söder.»

Till läsningen: 1 **s** har formen **ſ**; runan är dock något felristad; den lodräta bistaven har råkat bli för långt utdragen. I 4 **r** träffar bistaven huvudstavens mitt.